

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจ กับการดำรงตำแหน่งกำนัน

ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชลบุรี

ชื่อผู้เขียน นางสาวอรรวรรณ ม่วงใหม่

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว ประธานที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนน อนุมานราชธน กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณัฏฐ์ ชพานนท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

งานศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจ กับการดำรงตำแหน่งกำนัน: กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจในการดำรงตำแหน่งกำนัน โดยพิจารณาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและทางการเมือง ในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในเชิงคุณภาพได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์บุคคลที่คาดว่าจะให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อการวิจัยนี้ได้อย่างมีหลักการ อาทิเช่น ข้าราชการ ส.ส. ส.จ. ในจังหวัดชลบุรี โดยได้เลือกสัมภาษณ์เป็นบางท่านตามความเหมาะสม ส่วนในเชิงปริมาณได้ทำการศึกษาโดยอาศัยแบบสอบถามจำนวน 91 ชุด ซึ่งส่งไปสอบถามกำนันในจังหวัดชลบุรี ผ่านนายอำเภอ หรือปลัดอาวุโส ทุกอำเภอ ในจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปนั้น ได้รับคืนมา 60 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 66 ของแบบสอบถามทั้งหมด จากนั้นได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้หลักสถิติการแจกแจงความถี่ และอัตราส่วนร้อยละ แล้วนำผลที่ได้ทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับแนวคิดทฤษฎีและข้อมูลหัตถ์ภูมิที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ปัจจัยในระบบการเมืองกับการดำรงตำแหน่งกำนัน

1.1 มูลเหตุจูงใจในการเข้ามาเป็นกำนันส่วนหนึ่ง คือกำนันสามารถเป็นผู้มีประโยชน์ เป็นกลไกเป็นหัวคะแนนที่สำคัญ ในการหาเสียงเลือกตั้ง ให้กับผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับต่างๆ โดยกำนันใช้ตำแหน่งที่ทางราชการกำหนด เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกันทางการเมือง ระหว่างผู้มีอำนาจทางการเมืองระดับสูงกับประชาชน เพื่อหวังพึ่งพาซึ่งกันและกัน

1.2 มีความสัมพันธ์ของผู้มีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำรงตำแหน่งกำนัน และความสัมพันธ์เช่นนั้นจะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ด้วย โดยที่กำนันบางคนมาจากผู้มีอิทธิพลหรือกลุ่มผลประโยชน์ที่ให้การสนับสนุน บางครั้งผู้มีอิทธิพลหรือกลุ่มผลประโยชน์เหล่านั้น จะกำหนดตัวบุคคลลงสมัครเลือกตั้งเป็นกำนัน เพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่าง และยังจะใช้กำนันนั้นให้เป็นประโยชน์แก่ตน ในการลงสมัครเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วย

2. ปัจจัยในระบบเศรษฐกิจกับการดำรงตำแหน่งกำนัน

2.1 ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งกำนัน ได้รับประโยชน์จากการเป็นหัวคะแนนให้กับนักการเมืองท้องถิ่นในระดับต่างๆ โดยได้ค่าตอบแทนในรูปของผลประโยชน์บางอย่าง จากผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเหล่านั้น

2.2 ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งกำนัน ได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาผลประโยชน์ อาทิเช่น การประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างสถานที่ราชการ หรืออาคารสาธารณะประโยชน์อื่นๆ